

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Losonezi-utca 24 sz. a. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésmény-, nyiltér- és felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petisors térfogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. — Az előfizetéseket legelőszörübben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Egy hazafias ügy érdekében

Ha igaz az, — a mit kétségbevonni nem lehet, — hogy az állati test normális fejlődése legfőbb mérvben a véretek épségben tartásától függ, melyek a szetszórva levő véredényeket a bélegzés által üdévé vált vérrel látják el; ugy nem lehet tagadni, hogy az államtstnek eleterős voltára lényeges befolyással bír a kereskedő osztály, mely az államalkotó egyes rétegek mindenikének szükségleteiről kellőleg gondoskodni van hivatva. S miként az orvos az úternek rendes vagy rendetlen lüktetéséről az egész test ép, vagy egészségtelen voltára vonhat következtetést; ugy egyes városoknak, vidékeknek, sőt az egész országnak anyagi jólétét, vagy elszegényedését bátran és biztosan megítélhetjük, ha a kereskedői osztály működését, előhaladását, vagy a mi — fájdalom — többször előfordul, — bukását figyelemre méltatjuk.

Alig van megye széles e hazában, melynek virágzóbb ipara, eleterösebb kereskedői osztálya volna mint Gömörnek, dacára annak, hogy egyes összeköttetése megyénk nagy részének a szerencsétlenül elhelyezett vasutak miatt nincs; mindazáltal sokan nemesak tekintélyes vagyona tesznek szert, de tekintélyes állásra is s oly népszerűségnek örvendenek, minöben más irányban működők közül is kevés részesül.

Ezen megtisztelő bizalomnak fő oka az, hogy velünk éreznek, veünk gondolkoznak. Sajat teendők mellett sohasem feledkeznek meg a hazafias irányú intézmények pártolása, az életrevaló eszmék felkarolásáról; az üzletemberek mellett kivétel nélkül jó hazafiak s így bennök megtanultak az üzletembert s jó gazdát becsülni, a jó hazafit tisztelni és szeretni.

És mert nemesak mi, de mindazok, kik nem a látszat, hanem a tenyek állása szerint szoktak ítéletet mondani, ekként gondolkoznak: bátrak vagyunk kereskedőink figyelmét egy hazafias csel megvalósítására felhívni.

Magyarországot méltán nevezték tejjel és mézzel folyó Kanaánnak. Széles rónasága „aranykálászsal” diszlett és diszlik; legelő barmok kolompjától hangzó völgyeiben és halmain tűzverü lovak,

munkabíró ökrök milliói legelnek. Folyamaiban a legizletesebb halnemek tanyáznak, bérezein nektáradó gerezek s a bérezek belsejében a legdrágább és leghasznosabb érekek kiaknázzhatlan mennyiségben fordulnak elő.

E gazdagságot a politikával elfoglalt nemzet érezte s büszke is volt reá, de használni legalább okosan nem tudta.

A nemzet ezen gyöngeségét, az ország ezen gazdagságát leghamarabb észrevette és felismerte Bécs. — S hogy ezt hasznára fordithassa, gondoskodott, hogy hazánk a világtól teljesen izoláltassék s hogy egyetlen kikötője Fiume, mely a világkereskedelmet előttünk megnyitotta, teljesen háttérbe szoruljon, a Bécs által 170 év óta folyvást protegált Trieszt mellett.

S ez fájdalom be is következett. Mert míg Fiume forgalmának értéke, mely 1862-ben 13 millió frtra rugott, 1867-ben már 6 millióra olvadt le, addig Trieszt forgalmának értéke, mely 1857-ben 280 millió frtra rugott, 1867-ben 320 millióra emelkedett.

Azonban a kiegyezés ez irányban legalább üdvös eredményeket hozott létre. S a kiegyezés mellett egyik oldalon Velence, másik oldalon Fiume emelkedni kezdett. — S bár még kikötője teljesen kiépítve nincs, bár a budapest-pécsi vasut csak épülőfélben van, bár a déli vasutársasággal kötött kártel-szerződés csak e hónapban lép teljesen érvénybe, Fiume forgalma a lefolyt évben 90 millió forintra emelkedett, míg Trieszté 13 millióval esökkent.

Ez mindenestre reánk, magyarokra nézve örvendetes eredmény, mert Fiume dacára annak, hogy mindenfelől idegen elemek környezik, velünk érzett, velünk gondolkozott minden időben. Sem Horvátország fenyegetései, sem Ausztria elhanyagolása, sem Olaszország édesgetései el nem tántoríthatták tőlünk, S ha kis Szeben megérdemelte a hű melléknevet, Fiume is méltán nevezhető szent István koronájú egyik gyöngyének, melyről nagyobb belső bajaink miatt megfélekedtünk ugyan, de tőlünk sem erőszak, sem esellel elvenni nem sikerült. De hogy e gyöngy méltó fényét visszakapja,

hogy Fiume világkereskedelmi jelentőségre emelkedhessék, annak jó része a kereskedői osztálytól függ.

A Lloyd társulat megnyitotta terményeink előtt keletet, a mult év decz 22-ik napján „Adria” név a t megalakult magyartengeri gőzhajózási társulat pedig nyugotot biztosítja számunkra, így a külföldi cikkek közvetlenül nyerhetjük, s közvetlenül értékesíthetjük saját természetményeinket is.

Épen ezt czélozza a miskolci iparkamarának e lapok hasábjain közlött fölhívása, melyhez mi csak még azt mondjuk: hogy megyénknek minden hazafias eszmeért lelkesülő kereskedője ragadja meg az alkalmat, szüntesse meg összeköttetéseit azokkal, kiknek keblében nem magyar szív dobog, s igyekezzék árucikkeiket belföldiek közvetítésével beszerezni, mert midőn gyorsabban és olcsóbban szerezhetni be Fiume útján, egyszersmind a legnemesebb erények egyikét gyakorolja; — s ez erény neve: hazafiaság!

Csatlós B.

A beteg helyett.*)

Lapunk egyik vezérlelke kórágyon fekszik, szenvedőn, betegen és pedig épen most, midőn lelkesülten és lelkesítőleg előadott indítványát a megye értelmes közönsége nemesak magáévá tette, de a művészeti és régészeti kiállítás ügyében az alakuló gyűlés meg is tartott mar.

A hasznos és áldáshozó munkára való fölhívás nem hangzott el nyom nélkül. Az eszme testté válik, mert a mellett vall a bizottság élén álló kitünő férfiak ismert erélye, valamint a négy pontban foglalt kiállítás czéljának gyakorlásága.

Az indítványozó iránti tiszteletből örömet írom le e kiállításra vonatkozó nézeteimet, nem mintha meg volnék arról győződve, hogy nézeteim az övével e téren találkoznak, de azért, mert kedves munkatársunk maga — fájdalom — nem írhat, és barátaim elég szivesek azt hinni, hogy tollammal én is némi keveset használhatok az ügynek.

Nem egy okos ember hallatta már szavát a kiállítások ellen felszólalva, s igaz is, hogy a kiállítások nem mindig eredményezték azt, a mit a munka érdekében tőlük várni kellett.

A kiállítások költségesek voltak, a kiállítók igazságtalan jutalmazása, a kiállított tárgyak kevés tanulságot nyújtó

*) Tisztelt munkatársunk még nem tudta e cikk megírásakor a szomorú eseményt, hogy szerkesztőtársunk már jobblétre szenderült. Szerk.

T Á R C Z A.**Híres Fáy Péternek 1620-ik év Konstantinápolyban írt Testámentoma.**

Én Fáy Péter teszek ilyen emlékeztetett magam felől mivelhogy az Úr Isten énnem az én régi bűneimért itt Konstantinápolyban létemben rendelte halálomat, mert Boritalom közben ilyen szerencsétlenség esék meg rajtam, hogy egy Törököt találék összeveszésből levágni, az mely Török halálát kezembem kapták, f. noha megfutamottam volna, és nagyon talán el is szabadulhattam volna, de meggondolván azt, hogy Magyar országnak követével vagyok, és nem akartam mint országomra, nemzetemre és az ország követére oly gyalázatot hoznom, mellyel holtom után is gyalázatos hírt hat am volna, hanem magam jó akaratyából kezekbe jöttem, az fennevezet halál eleben hoztam.

Annak okáért hagyok mégis holmi ingó Bingó Marhárol holtom után ilyen emlékeztetett Feleségem és atyámfiak közt Hogy az két öcsém ingó Bingó Marháját, az mellyeket kezemhez vettem volt u. m. Fáy Mihály és Fáy György öcsémét ugymint Juhokat, Tehenféle marhákat, Disznókat az mézüméveket, — tehát mindenek kidepatáltassanak. Az melly juhokat pedig én magam pénzen vettem volt és közre is nem ment az osztáskor is azt az én édes Feleségemnek hagyom, az bojtos bársonnyal bélelt Zöldes skarlát Mentémet az porta övet, is az mellett ajándékon attam volt neki, és két ezüst kalánt egy ezüst aranyozott villát, két új szőnyeget egy ezüst Sarkantyút, az mellyek az Atyámtól marattak, és Marbán kívül vadnak ezeket is; azonkívül mi illeti, vegye el ország törvénye szerint Mivel hogy pedig Czeke János Uram Apám ő kelmé, mikoron ide bejöttem adott volt énnem akkor negyven ezüst tallért uti kölcsémemre, az mellyről én ő kizvelminek levelet irattam vala kötés alatt; azt is az Lovalem Continentiája szerint tartozzanak az atyámfiak prefrálni. A mi pedig az Atyámnál maradt Ingó Bingó Marháat illeti,

én arról nem tudok testálmom; egy Taforával bélelt kis Mente veres Failandis azt Fáy Benedek Bátyám Uramnak hagyom. Vettem volt utban egy aranyos tetzet Kézijástul Nyilastul azt Fáy Mihály öcsémnek hagyom, az Dolmányomat Fáy Györgynek, vagyon egy czüfrös Pallosom azt a két öcsémnek hagyom, Fáy Lászlónak és Fáy Istvánnak hagyom. Vettem volt és egy Lóra való szerszámot azt is Fáy Mihály öcsémnek hagyom, más is vagyon, egy szerannyal varrott azt Fáy György ek hagyom. Vettem volt még egy szép selyem övet vettem őt aranyon, azt Czeke János Apám uramnak hagyom, vettem volt is még egy czafrangot, azt is Fáy Mihály öcsémnek hagyom, Illyen formán, hogy az én szegény Feleségemet meg ne háboriasa és meg ne keserése az egynehány pénzért, az mellyeket én elkötöttem, az Borokért se háboriasák meg, Fáy Mihály és Fáy György, hiszem az mely szálló termette volt, ezután is övék leszen Isten engedelmből. Vettem volt egy Lovacsát itt bent, de Isten az én bűneimért azt nem engedte, azt Fáy Györgynek hagyom.

Mivelhogy látván, hogy közöttünk ő volt szegényebb állapottal, Az Istenért kérem pedig, hogy jól viselje magát életében imádságban, Józanságban legyen foglalatos, hogy ilyen hirtelen veszelly ne találja a mint engemet. Mostan, Holmi aprólék marhákat, az mellyeket én vásároltam, mind elő nem tudom számlálni, hanem im mind haza küldöttem az Feleségem kezébe, ő tudja, kit hová köbenne tenni, asszonyom Anyámnak is részt tegyen az az Patyolatban, az Anyának is, egyebűvé is az hová gondolja im az apró Atyafiaknak is küldöttem aprólékat. Ennek az én szolgálomnak pedig Fiúról Fiúra egy fél házihelyet Csésében, az mellyet Korvecz Mihálytól vettem vala negyven forintban, de ő is tartozik ezután is hűségben lenni az Fiaknak; de meg ne háboriasák sem Dézsmában, sem Semmiben, hanem azon kívül is jó akaratall legyenek hozzá, mert én nekem igaz szolgálom volt.

Az Szabjamat, ha kiviszi Korlath ur, az Feleségemnek hagyom. Az deres paripamat szolgálomnak hagyom. Mivel hogy pedig az Török halálakor Horváth Tamásnak is nem

akaratom szerint három újat elvágtam, hogy holtom után reám ne nehezteljen, az Kinizi Malomból adgyatok neki huszonöt köbel buzát. Ezeknek pedig fő Executorának hagyom Fuló Miklós, Lenkei Miklós Fáy Ferencz úramat az mostoha Anyám Asszonnyal edgyütt, nem mindeneket írhattam pedig meg, mert az halál immár csak előttem volt, hanem mindenekről úgy végeznek azon emberek, az kik előtt leszen az dolog, hogy az én lelkeimre semmi se kiállason, szóval üzentem Korlath urtól, az Szolgámtól is. Az Istenért kerlyek pedig Bátyám ur Fáy Benedek ur és édes öcsém Fáy Mihály, Fáy György, hogy az én szegény Gazdám Asszonyt meg ne keserésenek valamiben, fiait, ezeknek utánna édes kedves Hazát Tartom is Atyámfiak, Rokonyim, jó Akaróim, Barátim, Gonoszakaróim kicsinytől fogva nagyig, én nekem megbocsássatok az miben tinektek valaha vétettem, Isten hozzátok, Költ Konstantinápolyban 3 die Apr. K. M. Sz. n. 1620.

Irtam pedig ezen testamentomot Korlath István ur Mór követ előtt, Gergelylaci Miklós előtt, Kanassy Gergely előtt, Jakab Deák előtt Zakány András ur előtt, Nagy Zsigmond és Szakács János előtt. Sőt átadtam azt is, hogy ez fellül megnevezett Személyek Executorok tartozzanak in paribus mindenik atyámfiának és Feleségemnek kiadni az kik kívánnyak Az Executorok közül ezen peacesés Testámentomom állyon Fuló Mihály urnál.

Ezeknek utánna az én kegyelmes Istenemnek Sz. Kezében ajánlom lelkeimet, az én utolsó feltámadásomnak napjáig, és ezután is mind örökkön örökké. Testemet pedig az én Anyámnak a földnek, Zakány uramtól pedig kérttem volt szükségemre hat aranyat, az melly aranyat tartozzanak a jószágomból az Atyám fiai meg adni, nem az Feleségem, ha pedig megnem akarnák adni ezen Testámentom Executorai tartozzanak Jószágomból eleget tenni.

(Mélt. Báró Mednyanszky ur Archívumából) Karloviczon Február 18. 1817. Runy Károly György.

összeállítás és rendszeresen összehalmozása nem egy el-
lenségét szült, nem egy keserű szóra adott alkalmat, mely
a kiállítások ellen hozott fel.

Hogy a kiállítás czélját el ne tévessze, mi szükség-
sebb azért annál, hogy a rendező bizottság először is tisztá-
tába legyen arra nézve, hogy mit akar a kiállítással a közjó
érdekében elérni?

E tekintetben a gömörmezei művészeti és régészeti
kiállítás bizottsága egészen határozottan elmondja czélját.

A bizottság oda kíván hatni, hogy a megye területén
lévő műkincsek a nagy közönség által is élvezhetők legyenek.
Ezt én nem így fogom fel, hogy a megye közönsé-
gének, nevezetesen vagyonos értelmiségének ez által mód
nyujtják megmutatnia mivel bír, hisz ez nem volna egyéb
kérdésnél, mely sért és mosolyra, pikáns megjegyzésre
szolgált alkalmat.

De a bizottság szellemében fogom fel, úgy fogom fel,
hogy a megye vagyonos, értelmes része, kinek módjában
áll a művészetet pártfogolni és azt hazafias kötelességének
is tartja, ezennel szolgálatot, még pedig nagy szolgálatot
kíván a megye nagy közönségének tenni az által, hogy
műkincseit az izlés finomítására, az ipar nemesítésére, fej-
lesztésére tanulmányozás végett kiállítja.

Lehet sokan más véleménynyel vannak szemben az
ipar fejlesztésével, azt hozván fel, hogy a gépkorszakát
éljük, mely a munka sokaságával és olesóságával ellepi a
világpiacot, keresztül hatolva minden gáton, országokat,
népeket hódítja.

Bár mennyire is igaznak látszassék is ezek állítása,
még sem igaz, mert a gép felhozott tulajdonságánál fogva
az emberiségre csak pusztítólag, elvadítólag, erkölesteleni-
tőleg hatna, ha a művészet nagy geniusa ezen romboló
erőnek nem vetné gátat.

A művészet az iparban a munka jóságát, szépségét
ezelőzza és ezért a versenyképességnek a megalapítója, és
erre törekedni, ez ügyben fáradni oly nemes, nagy és dicső
feladat, mely előtt mindenkinek meg kell hajolnia. s a kinek
csak módjában áll, azt támogatnia. A bizottság csak ugyan
olyan elvet, czélt képvisel, mely megérdemli,
hogy az értelmes és fogékony publikum érte
fölmelegedjék s a nagy mozgalomban részt
vegyen.

Részt vegyen pedig annál inkább, mivel a bizottság
a fényes múlt által is a nemzet jövő boldogítására akar
hatni. Itt nemcsak kegyeletről van szó, melyet nagyjaink
emlékének tartozunk; a esaták mezején összetépett régi
zászlók kitézetek buzdításul, hogy őseink hazafiságán föl-
hevüljünk.

Mondják, hogy a magyar nemzet hanyatlak, fogy,
pusztul. Am legyen e kiállítás annak is szentelve, hogy
Magyarország egyik legértelmesebb megyéje a kulturharcz
mezején kimondja bátran, határozottan, hogy nem akar
hanyatlani, nem gyáván elveszni, hanem a magyar nemze-
tiség gyarapítását előmozdítani.

A bizottság harmadik pontját úgy értem, hogy gond-
oskodva lesz arról, miszerint a kiállított tárgyak nevezte-
sebbjei népszerű felolvasások és lapok útján is kellőleg
megmagyaráztanak.

Nem elég látni az antik tárgyakat a művészet tiszta
alkotásában, érteni is kell azt, hogy az industria által fel-
használható legyen. Az értelem nélküli utánzás mindig nyers
a formában, hideg az ornamentikában, kecs- és mintegy
szellem nélküli az egész koncepcióban.

Előzékeny, értelmes, szakavatott demonstratörök nélkül
magam is vajmi kevés értéket tulajdonitok a kiállításoknak.

Igy azonban a mint a gömörmezei m. r. k. bizottság
munkához látott s nagy művet egy megyei muzeummal s
egy rajziskola felszerelésével akarja betetőzni, nekem aka-
ratlanul eszembe jut a „Conservatoire des arts et
metiers” és az „Ecole des arts et metiers” és
ezikemet azon óhajjal zárom, vajha az alakítandó gömör-
mezei muzeum és a felszerelendő rajziskola úgy válnék
kudorrasává a megye jólétének, mint a hogy Franciaor-
szág a két főnemlített intézetnek nagy mérvben köszönheti
jelenlegi virágzó iparát jólétét és szabadságát.

Robonyi Géza.

A gazda-közönséghez.

Egy év ismét elmúlt, mint mindegyiké' en a
lefolyt évtizednek úgy a legközelebb lefolyt évben
is gazdatársaink közül sokan lelték anyagi halál-
ukat, sok magyaresalád maradt tűzhely és hajlék
nélkül, lett földönfutója azon földnek, melyet ősei
vérrel szereztek, s ezen földet most már jó rész-
ben idegenek és nem magyarok birtokolják, elpuszt-
ult gazdatársaink mindegyikével hazánk és nem-
zetünk mind meg annyi támasza dőlt ki; hazánk
és nemzetünk pusztulásfélben van, gazdatársaink
sokezei, — kik még elnem veszték, — az uzsorá-
sok körmei között haldokolnak. Mindezen lelketráló
s a gazdaközönséget védkép megsemmisítő jelen-
séget. legnagyobb részt összetett kezekkel semmit
sem téve nézzük, akkor, midőn kezünkben van az
erő s ezzel az eszköz önmagunkon segíthetni, ke-
zünkben van, illetőleg lehetne a hatalom is alkot-
mányos törvényeink alapján, — számszerint min-
den létező osztályt többszörösen felülmúló többsé-
günk által alkotmány adta jogainkkal nem élünk, —
a számszerint sokkal kisebb osztály uralkodik fe-
lettünk, határoz anyagi és szellemi jólétünk felett;
s mi gazda-közönség, országsszerterte — kevés kivé-
telrel — tétlenségben tespedünk, melylyel aka-
ratlanul is öngyilkosokká válunk akkor,
midőn az utolsó bogár, az élő, de mozogni nem
tudó növény is küzd lételeért, csak mi gazda-
osztály várjuk — kevés kivétellel — mozdulatlanul,
mondhatni gyáván kérlelhetlenül bekövetkező ha-
lálunkat.

Ez nem mehet tovább így, ezt nem nézhetjük
tovább tétlenül, eljött a tettek idejének végórája,
tennünk kell, ha gyáván nem akarunk gazdák el-
veszni! ha hazánkat s nemzetünket nem akarjuk

szirba dönteni. Ébredjünk fel tehát semmit tevő mély
álmunkból! léteünkért, hazánk és nemzetünk meg-
mentéséért, anyagi és szellemi felvirágzásért el-
kell kezdenünk a küzdelmet: okszerű s czélhoz ve-
zető munkásság által a mezőgazdaság terén.

Miután pedig az elnyeléssel és végképeni meg-
semmisítéssel fenyegető örvénybe már oly mélyen
sodortattunk, hogy az abból kiszabadulhatásra
egy-erők már elégtelenek, a biz-
tos kiszabadulás csak az országban lévő
gazdasági összes erők összpontosítása — minden
egy-erő gazdaember közreműködése, — s ezen össz-
pontosított erőknél egy nagyszabású előre megha-
tározott tervszerű egyöntetű összmű-
ködés által lehetséges.

Ezen munkához teljes erejéből hozzájárulni, s
azt végrehajtani, minden magyargazdának nemesak
családi és önfenntartási, de haza-
fiúi s nemzeti kötelessége.

Az öntevékenységet, ez által az önszegélyt a
mező-gazdaság, ezzel szeretett hazánk szellemi és
anyagi jólétének előmozdítását, a már létező és
felállítandó Gazdasági-Egyletek czélszerű egyöntetű
szorgalmas működése által érhetjük el, a miért is
minden egyes magyar gazdának családi és hazafiúi
kötelessége: a létező gazdasági egyletekbe beállni,
hol még gazd. egyletek nem léteznének, azt azonnal
megalakítani, s azokban anyagi és szellemi erejük-
höz képest önmaguk és kedves hazájuk megmen-
tésére mindent ölkövetni. Az egyletbe való belé-
pést minden egyes gazdaember, a legszegényebb
is annyival inkább megteheti, mivel a gazdasági-
egyletek ez időben, tehát kezdetben nyújtott a nya-
gi előny is sokkal több és nagyobb
mint azon csekély anyagi áldozat,
melylyel az egyletbe lép, mely körülménnyel fogva
az országban lévő minden egyes község mint ala-
pító, s annak minden egyes tagja, ki gazdálkodással
foglalkozik, mint évdíjas tagja bátran beléphet.

Ez az egyedüli mód és út, melyen ha hala-
dunk, a gazdasági összes erők országosan összponto-
sítván, ezen országos gazdasági erők összműkö-
dése által, a gazda-közönség s így önmaguk éle-
tét nemesak megmenth-tjük, de anyagi és szellemi
jólétünket megállapíthatjuk, hazánk állami lételet
és alkotmányos szabadságunkat megszilárdíthatjuk
s az államban a magyar nemzet további fennállha-
tását biztosíthatjuk.

Vajda Gyula.

Jegyzőkönyv

az 1882. év január hó 8-án d. u. 3 órakor Rimaszombatban
tartott számonkérő ülésről. — Jelenlevők az alólírottak

Mely alkalommal a közigazgatási árvagyám és gond-
nok, hatósági iktató és kiadói könyvek megvizsgálatván
járásbeli szolgabírák és városi polgármesterek vonatkozó
jelentései szemügyre vétetvén, ezek és a folyó évi I-ső és
III-ik negyedére szülő számonkérő ülés jegyzőkönyvének
adatai alapján, a nevezett közigazgatási hatóságok ügykö-
rében az elmúlt év egész folyamán alatt a működés ered-
ménye — számokkal is kifejezve, következőkben alapít-
tatott meg.

I. A központi közigazgatásnál.

A múlt év december hava 31-ig iktatóba beérkezett
9600 szám, 1880 évről hátralék átvetett 179 szám, fel-
dolgozandó volt 9779 szám, feldolgoztatott 9473 szám,
hátralékban maradt 306 — és pedig kiosztott 264, kinem
osztott 42 szám.

Ujházy Lajos főjegyzőnek kiosztott 5639 szám, 115
múlt évi hátralékkal feldolgozandó volt 5754 számot; tény-
leg feldolgozott 5606 számot, — hátralékban maradt 148
számmal.

Bornemissza László első aljegyzőnek kiosztott 3054
szám, 57 múlt évi hátralékkal feldolgozandó volt 3111
tényleg feldolgozott 2995 számot, hátralékban maradt
116 számmal.

Jelentéssel hátralékban találtott: Hámos szbíró 12,
Kubinyi szbíró 17, Batta szbíró 3, Mesko dobsinai polgár-
mester 3, Arvai nrőzei O. — M. kponti árvaszék O. Török
főszámv. 2, Szentmiklósi alszámv. 1, Ujházy főjegyző O.
Maléter szbíró 12, Sándor szbíró 16, Stymmel rozsnói
polgármester 17, Madarász Jólsván I. Szabó rszombati 7,
Fömérnök O. Kriston főptuok O. Abonyi tisztí ügyész 9
számhoz.

Az eredmény a jegyzői kart kivéve, úgy az előző év
IV-ik mint a múlt év III-ik negyedének eredményéhez
viszonyítva, kielégítőnek mondható. A jegyzői karnál a tete-
mesebb hátralék teljesen igazoltnak vétetik munka-erő elé-
gtesége által. Az 1848. előtti időben a megyének 4 fize-
tési és számos tisztelbéli jegyzője volt. Az ügyforgalom
ritkán haladta meg a 4000. számot, mely az évnegyedenként
tartatni szokott közgyűlés, fenytő és polgári törvénysszék
és árvaszék ülésében dolgoztatott fel és évnegyedenként
alig 14 napra foglalta el a jegyzői kart. Sem a katonai
ujjonezozási és nyilvántartási, sem a beteg ápolási sem a
közmuksa, sem a nyilvános pénzkezelési, sem iparos és
gazdászati, sem erdészeti ügyekben a jegyzői kar munká-
sága igyben nem vétetett, nem tartattak közigazgatási bizot-
tsági igazoló választmányi, központi választmányi állandó
választmányi ülések. Ma három jegyző — kik közül egyik
állandóul a megyei központi árvaszékhez van beosztva —
folytonos napi munkára van utalva, és a fogalmazás és ren-
des ügykezelési teendőknél kívül még különböző nyilván-
tartások vezetésével is terheltetik; annál fogva a legkita-
rabb munkásság mellett is jelentékenyen hátra marad, mert
a napokat nem szaporíthatja.

Ez szaporítás nélkül felni lehet, hogy a hátramaradás
még nagyobb arányokból ölhet.

II. A megyei központi árvaszéknel.

A múlt év december hava 31-ig iktatóba vétetett
8628 szám, az előző év hátralékaul kimutatott 497 szám,
feldolgozandó volt tehát 9125 szám, feldolgoztatott 8904,
hátralék átvétetik 219 szám, Hevessy illetőleg Lengyel
előadó feldolgozandó volt 237 hátralék és 2679 kiosztott
számot, feldolgozott 2850 számot, hátralékban maradt 66
számmal.

Szentpétery előadó feldolgozandó volt 263 hátralék és
2691 kiosztott számot; 2899 számot, hátralékban maradt
55 számmal.

Szakall Vinceze előadó, feldolgozandó volt kiosztott
1726 számot; feldolgozott 1687 számot, hátralékban marad
59 számmal.

Ifj. Török László másod és árvaszéki aljegyző, feldol-
gozandó volt 110 hátralék és 1421 kiosztott számot, fel-
dolgozott 1478 számot, hátralékban marad 53 számmal.

Elnököleg tüzbiztosítási ügy elintéztetett 61. — Dancs
Gyula központi gyám miat előadó által 513, hátralékban
marad 6 számmal.

Ügyészeknek kiadott 51 szám — hátralékjuk volt
11, feldolgoztak 59-et hátralékban vannak 3 számmal.

Kiosztatlan maradt az iktatóban 124 szám.

Az irodának tisztázásra átadott 8914 szám, hátra-
lékban maradt 145 számmal, feldolgozandó volt 9059 szám,
feldolgoztatott 8859 szám, hátralék marad 203 szám.

Jelentéssel pedig hátralékban találtott: Hámos szbíró
21, Kubinyi szbíró 7, Batta szbíró 26, Dapsy alpénztárnok
O. Szentmiklóssy alszámv. 9, Jakabfalvi iktató kiad. 3,
Maléter szbíró 14, Sándor szbíró 31, Abonyi főügyész 5,
Központi közgyám 5, Szabó irattárnok 27 számmal.

Eredmény általában kielégítő. Szükséges azonban,
hogy a szaporodó ügyforgalom mellett, az árvák és gond-
nokoltak érdekeinek kellő figyelemben részesítése okából —
harmadik előadói állomás rendszeresítésék, msként a vizs-
zaesés elkerülhetlen leane.

III. járásbeli szolgabíráknál a közigazgatási ügyekben:

Hámos szbíró	3115	feldolgozott	3110	hátralék	5.
Maléter szbíró	4130	feldolgozott	4122	hátralék	8.
Kubinyi szbíró	4027	feldolgozott	4016	hátralék	11.
Sándor szbíró	4016	feldolgozott	3886	hátralék	30.
Batta szbíró	3557	feldolgozott	3578	hátralék	9.

b) árvaügyekben:

Hámos szbíró	1397	feldolgozott	1390	hátralék	7.
Maléter szbíró	1744	feldolgozott	1727	hátralék	17.
Kubinyi szbíró	1099	feldolgozott	1088	hátralék	11.
Sándor szbíró	1858	feldolgozott	1809	hátralék	49.
Batta szbíró	1785	feldolgozott	1778	hátralék	8.

c) bagatell ügyekben:

Hámos szbíró	00	feldolgozott	00	hátralék	00.
Maléter szbíró	53	feldolgozott	53	hátralék	00.
Kubinyi szbíró	85	feldolgozott	85	hátralék	00.
Sándor szbíró	124	feldolgozott	120	hátralék	4.
Batta szbíró	54	feldolgozott	54	hátralék	00.

d) kihágási ügyekben:

Hámos szbíró	91	feldolgozott	87	hátralék	4.
Maléter szbíró	10	feldolgozott	10	hátralék	0.
Kubinyi szbíró	36	feldolgozott	36	hátralék	0.
Sándor szbíró	50	feldolgozott	48	hátralék	2.
Batta szbíró	45	feldolgozott	45	hátralék	0.

Általános eredmény: kielégítő.

IV. városi polgármestereknél:

Sthimmel rozsnói pm.	2728	feldolgozott	2663	hátralék	65.
Mesko dobsinai pmester	4109	feldolgozott	4067	hátralék	42.
Madarász jólsvai pmester	4093	feldolgozott	4082	hátralék	16.
Arvai nrőzei pmester	1822	feldolgozott	1807	hátralék	15.
Szabó r-szombati pmester	4401	feldolgozott	4345	hátralék	56.

b) árva és gondnokhatósági ügyekben:

Sthimmel pmester	222	feldolgozott	217	hátralék	5.
Mesko polgármester	694	feldolgozott	576	hátralék	118.
Madarász pmester	237	feldolgozott	234	hátralék	3.
Arvai polgármester	206	feldolgozott	199	hátralék	7.
Szabó polgármester	575	feldolgozott	569	hátralék	6.

c) bagatell ügyekben:

Sthimmel pmester	168	feldolgozott	126	hátralék	42.
Mesko polgármester	108	feldolgozott	66	hátralék	42.
Madarász polgármester	166	feldolgozott	162	hátralék	4.
Arvai polgármester	00	feldolgozott	00	hátralék	0.
Szabó polgármester	453	feldolgozott	429	hátralék	24.

d) kihágási ügyekben:

Sthimmel polgármester	3	feldolgozott	3	hátralék	0.
Mesko polgármester	34	feldolgozott	34	hátralék	0.
Madarász polgármester	48	feldolgozott	48	hátralék	0.
Arvai polgármester	15	feldolgozott	15	hátralék	0.
Szabó polgármester	267	feldolgozott	267	hátralék	0.

Eredmény: kielégítő — egészben jobb az 1880-ik évinél.

Kelt mint fent.

Fáy s. k. főspán, Szontagh s. k. alispán, Török s. k.
árvaszéki elnök, Id. Török s. k. főszámv. Abonyi s. k.
tisztí főügyész, Ujházy s. k. főjegyző.

Bűnügyi statisztika a rimaszombati kir. járásbírósnál 1881-ik évben.

Köztudomású tény, hogy az 1881. évben az összes
kir bíróságok és a politikai hatóságok az új büntető tör-
vények szerint jártak el a fenytő ügyekben, ebből folyólag
egy a bíróságok, mint a hatóságok utasítva lettek: hogy
az 1881. bűnügyi statisztikai adatokat összegyűjtven, azokat
az év végével mutassák ki: az ily statisztikai adatok, ha
azok lelkiismeretesen, a valónak megfelelőleg gyűjtetnek
össze, sok tekintetben igen becses adatokat szolgáltatnak a
közérkölség állásának elbírálásához.

Ezen tekintetben az olvasóközönségnek szolgálatot vé-
lünk teljesíteni a midőn az egyes járásokban összegyűjtött
statisztikai adatokat — ha csak kivonatban is — közölni
fogjuk. Most egyelőre a rszombati kir. járásbírósnál kimu-
tatásából közöljük a következőket:

Fenyítő jelentéseknek: — melyekben a bűnvizsgálatok
azonban nem foglaltatnak: — összes száma 320, 394 vád-
lottal; ezen vádlottak közül a vád alól felmentetett 101

elíteltetett 101, a vád visszavontott 152 vádlottra; az végével vád alatt maradt 40.

Az elítelt 101 vádlottból 25 1—6 hóig; 22 14 naptól 1 hóig; 27 1 naptól 14 napig terjedő fogházbüntetéssel és 27 pénzbüntetéssel büntetett; a fogházra ítélték közül 38 még mellékbüntetésként pénzbírsággal is sújtott.

Rágalmazás és becsületsértés miatt elíteltetett 24, súlyos testi sértés miatt 22, könnyű testi sértésért 17, lopásért 17, zártörésért 3, jogtalan elcsajátításért 14, orgazdaságért 2 és közrend elleni kihágásért 1.

Az összes elítéltek közül 80 férfi, 21 nő; 6 husz éven alóli. 32 — 20 és 30 között; 40 — 30 és 40 között; 15 40 és 50 között; 7 — 50 és 60 évek között és 1 — 60 éven felül; 67 gyermekes, 34 gyermektelen, r. kath. 47, ág. ev. 44, helv. hitv. 10; 36 magyar, 1 német és 64 tótajku.

Az összes elítéltek közül 84 tartozik a földműves, 14 az iparos és 3 a kereskedői osztályhoz; 48 sem olvasni sem írni nem tud, 3 csak olvasni tud, 50 ír és olvas; 64 vagyon nélküli, 37 vagyonos; 89 jó, 12 rovott előéletű.

A kaszinó közgyűlése.

F. hó 15-ik napján tartotta a rimaszombati kaszinó szokott évi közgyűlést. Már a kitűzött óra előtt tekintélyes számmal gyűltek össze a részvényes tagok, hogy tudomást nyerjenek a testület múlt évi működésének eredményéről s a következő három évre megválasszák a tisztviselőket s a választmányt.

A kitűzött óra elérkezvén az intézet lelkes igazgatója felhívta a részvényeseket a bevett szokás szerint elnökválasztásra, minek következtében Marton Rudolf, a rimaszombati kir. törvényszék buzgó és köztiszteletben álló elnöke kéretett föl a gyűlés vezetésére. Ki miután az elnöki székét elfoglalta, meleg szavakban emlékezett meg a mult eseménydus évről, s a közgyűlés minden egyes tagjának érzetét tolmácsolta akkor, midőn a részvényesek nevében mondott köszönetet a derék igazgatónak Török Jánosnak, Baksay István tanárnak és Tóth József pénztárnoknak, kik a kaszinó felszázados emlékművét nemcsak rendezték, hanem örökbeeső műveikkel emlékeztetessé is tették.

Miután ennek jegyzőkönyvi megörökítése végzésileg kimondott; Török János felolvasta a választmány jelentését, melyből következőket emeljük ki:

A kaszinónak volt a felvett 1879/81. években 184 tagja, az időközleg elhalt vagy elköltözettek kivül. A mult 1881. évben volt a testület bevétele 2829 frt 63 kr. Kiadása 2108 frt 50 kr. Pénztári maradvány 721 frt 13 kr., melyből időközben elhelyeztetett 429 frt 99 kr., e szerint készpénz volt decz. 31-én 291 frt 14 kr.

Vagyona: 1879-iki részvény hátralék 3 frt, 1880-iki 84 frt, 1881-iki 288 frt, régibb 135 frt. — Takarékpénztárban elhelyezve: 647 frt 41 kr., öt db takarékpénztári részvény 500 frt, pénztári maradék 721 frt 13 kr., másnemű kölesön 31 frt 79 kr. Összes vagyona a könyvtár és felszerelések kivül 2410 frt 33 kr.

Ezen számítások fényesen igazolják, hogy kaszinónk vagyoniilag is folyton gyarapodik, dacára annak, hogy a mult években tetemes rendkívüli kiadása (könyvtár-rende-zés, terem festés, beruházások stb.) voltak.

Nagy lelkesedéssel és örömmel fogadtatt a választmány azon indítványát, hogy a kaszinó termei az eddigi képek helyett, értékes olajfestményekkel díszítsenek fel: — különösen Kossuth Lajos, Deák Ferencz, Kazinczy, Kölessey s más jelesünk életrajzi képeivel. Végzésileg ki lett mondva az is, hogy ezután csupán a választmány beleegyezésével lehet valaki tagja a testületnek, s a nem részvényes tagok pedig kötelesek az alapszabályok szerinti tagsági díjaikat évnegyedenként előre befizetni.

Több apró, inkább a testület beléletére tartozó indítvány tétetett meg a választmány részéről, melyeknek elfogadása után Török János igazgató megköszönve a bizalmat, mellyel az előtt 3 évvel a részvényesek bizalma megtisztelte, maga és tisztársai nevében hivataláról leköszön.

A jelenlevő részvényesek azonban tapasztalva, hogy testületünk ügyeinek vezetése nem csak tapasztalt, de egyszerűségi ügybuzgó kezekben van, a mi mai nap nagy ritkaság, — lelkes eljenzés között kiáltja ki Török Jánost igazgatónak, Tóth Józsefet pénztárnoknak s Institútoris Eadrét jegyzőnek. A tisztviselő megválasztása után titkos szavazattal a választmány tagjaivá lettek: Abonyi János, Abonyi Pál, Baksay István, Baksay József, Beliczky Viktor, Bodor István, Bornemisza László, Csider Károly, Danes Gyula, Farkas Ábrahám, Glaufr Pál, Hudoba Sámuel, Kishonti Gyula, Kubinyi Aladár, Lengyel Andor, Lengyel György, id. Löcherer Tamás, Lőrinczy Endre, Madarassy Dező, dr. Marikowsky Gusztáv, Marton Rudolf, ifj. Nagy Ferencz, dr. Paczek Mór, id. Sütő István, dr. Szabó Mihály, dr. Szabó Samu, Szentpétery Béla, Szontagh Bertalan Terhes Pál, Ujházy Lajos.

A hét története.

Mig a magyar országgyűlés a költségvetési vitával van elfoglalva, addig Dalmácia déli részén s az occupált tartományok szomszédos részeiben ismét megszólaltak a fegyverek. Kovacevics Stojan az ismert rabló vezér magaköré gyűjtven a katonakötelezettség miatt elégtelen lakosságot, megtagadta a hatóságnak az engedelmességet. Azonban a katonakötelezettség miatti elégtelenség úgy látszik csak ürügyül szolgál a montenegroi által rég óta szított s délszláv agitátorok által élesztett lázadás kitörésére. Legalább ezt bizonyítják a helyi-közzel tartott kutatások alkalmával felfedezett fegyvertelepek, s Nikita montenegroi fejedelmnek szökéshez hasonló elutazása Cetinijéből.

A katonaság és lázadók között, — kik leshelyeikből a czirkáló rendőrök közül többeket megöltek sőt egy tekintélyes pénzküldeményt is daczára a kísérő katonák kitartó bátorságának elfoglaltak — megkezdődött a harc. Legközelebb Korit mellett ütköztek össze, a hol a katonaság közül egy hadnagy, 2 altiszt s 3 közlegény megsebesült. — a felkelők 6 halottat és 4 sebesültet vesztettek. A kopár sziklakkal borított talaj roppant akadályokat gördít az operáció elé.

Hírek és vegyesek.

A rimaszombati egyes. prot. gymnasiumban az 1881/2. tanév első félévi vizsgái január 25. 27. 28. 30. s 31-ik napjain és pedig délelőtt 8—11-ig, délután 2—5. óráig tartanak. A t. szülők- gyámok- és tanügybarátok a nevezett napokon tartandó szigorlatokra tisztelettel meghívja az iskola igazgatója.

Hyman. Scheffer Etelka kisasszonyt, Scheffer Gusztáv rosznyói ág. gymn. tanárnak szellemes leányát e napokban jegyezte el Varga József.

Esküvő. Szentmiklóssy István sajókeszi földbirtokos esküvője Kubinyi Emma kisasszonnyal f. hó 17-én tartott meg Várgóden díszes vendégkoszoru részvétele és üdvölkívatai mellett.

Dr. Kolbenhayer Kálmán nyustyai derék fiatal orvos jegyet váltott Gábor Ilka kisasszonnyal. — Hosszu boldogság kísérte a szép frigyet.

Niernsee József nagyrőcei polgári iskolai ideiglenes rajtanárt a vallás- és közoktatásügyi miniszter állomásán végleg megerősítette.

Fizetési pótlék. öt évenként Rszombat városa községi tanítóit ezentul tíz évi szolgálat után minden ötödik évben 10%-os fizetési pótlékban részesítetteti, elhatározta. Ezen méltányos intézkedést örömmel hozzák nyilvánosságra, mert habár Dobsina e tekintetben már régei megelőzött minket s az állam és községi népiszkolai tanítók már országsszerzte élvezik ezen 10%-os fizetési pótlékot a határozat ily késő hozatala is diéséretére válik székvárosunknak. A tanító okleveles művelt egyén irányában sok követelmissel lép fel a társadalom. előleptetésé alig van s a 600 frt bizony bizony nem nagy pénz egy családok mivel egyéneknek.

Ritka nagyságu meteor gyönyörködtette f. hó 20-ik napján esti 6 és 1/2 órakor a kint járó-kelőket. A meteor délkelet felé tñt föl s hason irányban folytatta útját majl két másodperczig vakító fényt sugározva maga körül, a midőn egy kissé megállapodni látszott s fokozott fényvel semmisült meg.

Soós Miklós sirja, mely Hanván a Tompa Mihály szép emlékkel ellátott nyughelye közelében van, mint egy szemtanu beszéli, nemcsak a legkisebb emlék nélkül szökölködik, de mélyen behorpadva fel sem ismerhető. Soós Miklós, ki mielőtt Hanvára ment, Rimaszombati lelkész volt, s költészetével is szép emléket hagyott maga után, valóban megérdemelné, hogy sirját legalább egy szerény emlékkövel lássák el. A mult nyáron tartott esperességi gyűlésen is szóba jött ez ügy, s Tóth Samu serkei lelkész ur indítványára ugyanezek ott negyven forint gyűlt össze egy felállítandó emlékkőre. Ez összeg azonban igenesekély még e célra, miért is nagyon olajtandó volna ha a derék pap és költő barátai, ismerősei és volt hívei adományaikkal járulának a nemes cél megvalósításához. Mint halljuk, városunk egy lelkes fia kezébe is vette már az ügyet s hihető, hogy rövid időn szép eredményt közölhetünk lapunkban a gyűjtésről.

Neváltoztatás. O derader dombiratosi tanító, volt gömörmezei lakos, a maga, valamint János, László, Mária, Kálmán és Ferencz nevű gyermekeinek vezetékévet „Várkövi”-re változtatta.

Halálozás. Taytler Gyula főrendiházi hivatalnok volt gömörmezei zabari földbirtokos, Budapestben hunlóba meghalt. Nyugodjék békével.

A társadalmi kör e héten megtartott zeneestélye rendkívül fényesen sikerült. Azok, kik ott voltak, igazán mondhatjuk, hogy az estét kellemesen töltötték el. Derék Rácz Jánosunk a szokotnál is nagyobb tüzzel játszotta, az igen jól kiválogatott darabokat, miért is a közönség részéről gyakori tapsokkal lett kitüntetve. Oly tüzzel játszott, hogy — különösen a táncdaraboknál — mindnyájuk lába önkénytelenül mozgásba jött. De a táncot a kaszinó, alapszabály ellenes dolognak tartván helyiségében, a legjobb talp alá való nőtákat is türelemmel kellett végig hallgatunk. Megragadó látványt nyújtott az ott egybegyűlt díszes közönség, mely éjtélgi a legesaladásabb mulatott. A közönség ily nagy részvételt egyesek buzgalmaik közönlhetjük, kik — mint halljuk — egymásközt fogadtak erre. Baresak gyakrabban lennének ily fogadások, hogy a közönség gyakrabban jöjjön össze ily családi mulatságra. Az alkalom megvan. — csak föl kell használni társadalmi életünk előmozdítására.

A korcsolya egyeslet választmánya 10 db. ingyen-jegyet bocsátott a gymnasium tanárkarának rendelkezésére, hogy azt a növedékek közt ossza ki. — Minden esetre elismerésünket fejezhetjük ki a választmányunk, mely a mint ebből is kitűnik tud és akar is jótékonytágot gyakorolni. Egyébiránt sajtószemeikkel győződtek meg arról hogy ez egyeslet a közönség részéről nagy partfogásban részesül, mit a kedvező időjárás s a valóban esekély beleptilij nem kis mérvben mozdít elő. Tagjainak száma, mely folyton szaporodik. — 100-nál több.

Simonyiban mult vasárnap tartott meg a népkönyvtár javára a dallal és szavallati előadással egybekötött táncmulatság, mely igen szépen sikerült, s tanuoizonyosságáda a derék kis falu előhaladásának a műveltség útján. A földművelékből álló daloló-kör négyes hangra oly szabatosan és összességben adott elő néhány esimes dalt, hogy egy-nemely kis városnak is diéséretére válnék. Ugyanecek a dalkörnek két tagja szavalt; az egyik „A hóvéd özvegy”-ét Aranytól, a másik Potófiának „Ivas közben” című költeményét. Az előadás után — de már előtte is — megkezdődött a tánc, mely csaknem reggelig tartott, s folyvást a legvidámabb hangulatban, a nélkül, hogy csak egy is a derék emberek közül megfedkedezett volna magáról s mértékletlenségéből származó garázdaság által zavarta volna a mulatságot, melyen a vidék intelligentiájából is sokan jelen voltak. Sok ily falut Magyarországnak, s akkor hazánk nem jut koldusbotra, sok ily derék tanítót és papot a népnek mint az ottani Csizi Miklós és t. Szabó Gyula s. lelkész ur. és népünk mihamar oda fog érni, a hol bátran kiállja a versenyt a művelt világ bármely kulturápevel.

Serkében szintén népkönyvtár van alakulóban. Eddig már 100 frt van készen, mely összege az első és legegyszerűbb könyveket szerzik be, hogy a nép hasznos és mulattató olvasmányhoz szokik. A könyvtár megalapításán Tóth Samu lelkész ur buzgólkodik. Kövessük a jó példát!

A megyei közegészségügyi tanács f. hó 10-án ülést tartott melyben a Rosznyói emelendő árvaház semnarium és körház tervét vizsgálta meg.

A gömörmezei háziipart és iparoktatást terjesztő egyesület f. hó 25-én d. u. 3 órakor Rimaszombatban a

megyeháza árvaszéki tanástermében választmányi ülést tart, melynek a számadás és költségvetésen kívül főtárgyát képezendi Pelsüczön egy sétatotipar tanműhely felállításá s a rimaszombati műfargarászati tanműhely szakvezetői állomásának betöltése.

Iskolai takarékpénztárt léptetett életbe a nagyrőcei polgári iskola tanító kara. Tudunkkal az megyénkben a rimaszombati gymnasiumi és polg. leány, valamint a pohorellagyéri iskolai takarékpénztárak mellett csak a negyedik, holott az országban már 450 iskolánál van behozva, s ezek közül éppen a mi polg. leányiskolánk volt egyike az elsőnek, mely ezen hasznos és sikeres paedagogiai intézményt évről-évre kimutatott szép eredménnyel honosította meg és fejleszti. Ajánljuk ennek életbeléptetését iskolaszékeink és főleg törekvő tanítóink figyelmébe. Ki már a zsenge ifjuságot takarékkosságra szoktatja, kiváló szolgálatot tesz pazarlásra hajló nemzetünknek.

Betörés. f. hó 18-ik napján a szomszéd Tamásfaluban egy szegény özvegy asszonynak házát, — mig ő teendőinek elintézése végett Rihóra utazott — feltörték. Bécsebb ingóságai, melyek egy nagy záros ládában voltak, elfűntek. — Jellemző e tényről az, hogy fényes nappal történt egy házbán, melyben több lakó van.

Lopás. Fáy Barnabás serkei földbirtokos egyik új növeselődje f. hó 16-ik napján eltűnt, de vele eltűntek több nemű értékes tárgyat is, melyeket az illető Rimaszombatba szállított, remélve, hogy itt tudhat rajtuk. Azonban éber rendőrségünk csakhamar felfedezte a magát igazolni nem tudó személyt, s a lopott tárgyakkal együtt az illető szolgabíróshoz eltoloncoztatta.

A hol nem kapnak lutrist, az Rimaszombat városa. Ugyanis a budai és bécsi lotto-gyűjtőke kezelője B. újév alkalmával a kezeléstől visszalépvén, az illető igazgatóságoknak városunkban még eddig nem sikerült kezelőt fogai. Mindeusetre örvendtes jelenség jözanul gondolkozó közönségünk részéről, bár tudjuk, hogy azóta is sok álmodott „ternő” maradt kihuzatlan nagy fájdalomra a „lutri néni”-kének.

A mészáros ifjak f. hó 15-ik napján tartották a „Három Róza” vadéglő nagy termében, állítólag jótékony célra rendezett táncmulatságukat. — Azért mondjuk „állítólag,” mert ilyenemű kérvényben kereste meg a kapitányságot a terem díjnékülki átadása iránt. — De kérelmük. — a menüben a meghívóra, a „jótékony célú” jelzöt kitenni nem akarják nem teljesített. — Midőn pedig végül kitűnt, hogy 30 frt tiszta haszon is lesz, bár előleges megbeszélés szerint a tiszta jövedelem jótékony célra volt kijelölve. — egyik rendező, — kinek nevét ez alkalommal elhallgatjuk így szól, „én ugyan hiába nem r eszkirozta m pénzemet, osztozzunk!” A szót tett követte s hatan 5—5 frtnyi nyeresémet tettek zsebre. Sok szerecsét hozzá!

Baküldött rendőrségünk figyelmébe. Megbotránkoztató, hogy azok, kik — különösen este — kaszinóba járnak, nap-nap mellett kénytelenek a „Három Róza” kapuja alatt, hol jégtorlaszokon keresztül, hol pedig piszkos, oókiég erő vizen átgázolni. Csodálkozunk rajta, hogy egy közegészségi óriek, mint rendőrségünk eltűri e minősítetlen eljárást, melynél fogva minden piszok ezen legjárta helyen öatetik ki nemesek, de nem ritkán oly fogadtatásos részesültünk többen, hogy a mosadékkal végig öntettünk. Hát még a kapuszárnyak mit nem rejtenek? Valóban botránys! Egy azok közül, ki a leöntésben részesült.

Mészáros József, bodvai lakos, ki ez előtt egész ayásértéseket hajtott a rimaszombati vásárookra, szokás szerint a mult év alkonyán is felhajtott néhány darabot, melyeket a vele eddig is üzleti összeköttetésben levő hentesek meg is vettek. — Azonban mint legújabbán kitűnt, az egész szállítmány lopott volt. A jó hiszemű vevők az ebből folyó kellemetlenségek mellett pénzüket is elvesztik, mert az illető teljesen tönkre ment, s falujából azon ürügy alatt, hogy deszkát meg vásárolni eltűnt. Az eddigi nyomozás még eredményre nem vezetett, bár czinkostársa Nemes József szintén bodvai lakos, a hatóság kezei közt van.

Uj lap. „Losonczy Phoenix” czim alatt új társadalmi, ipar, kereskedelmi, szépművészeti, közgazdasági hetilap első számát k ptuk Losonczról. Tartalma: Állítson a magyar nép szobrot a koronázás emlékének megörökítésére. Ujdon-ságok és vegyes hírek. Tárca: Az első számhoz (vers Hajnik Bélától). A jan. 6-iki dalestély. A lap előfizetési ára egész évre 4 frt. Szerkesztője Kovács Sándor.

A „Pesti Hirlap” pályázata. A „Pesti Hirlap” szerkesztősége által tíz arannyal jutalmazandó tárcadolgozatra hirdett pályázat nálunk eddig példátlan érdeklődést keltett. A határidő leteltéig összesen 225 pályamű érkezett be, köztük számos kiváló dolgozat. A pályadij f. év február 15-én mulhatatlanul ki fog adatni a legjobb dolgozatnak. Pályabírák: Borostváni Nándor György Vilmos és Török Kálmán jeles íróink. Minthogy az ország minden részéből érkeztek be pályaművek s a pályázat eredménye iránt nemesek az irodalmi körök; hanem a nagy közönség is élenken érdeklődik, a „Pesti Hirlap” kiadóhivatala (Budapest, nádor utca 7. sz.) készséggel küldi mindenkinek ingyen és bérmentve azon számot, melyben a pályamunkák címzei és jellegűi közzétéve vannak. Ez iránti megkésések egyszerűen levelező-lapon intzendők a kiadóhivatalhoz. Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a pályadij nyertes mű szerzőjének nevét s a pályázati jelentést ugyan az nap fogjuk lapunkban közzétenni, mint a „Pesti Hirlap”.

Magtermelés és kertészeti-telap és magkereskedés Frommer A. Herman Budapesten. — Szolgálatot vélnk t. olvasóinknak tenni, midő a nevezett — 35 év óta fennálló s legjobb hírnek örvendő — czég most megjelent mag- és növény fő-árjegyzékére figyelmzettetjük. Ez magvainak legnagyobb részét saját nagyterjedelmű telepeim különbözős goaddal ülteti, ez ez által a vevőknek legnagyobb biztositékot nyújt a magvak jó. csiraképes és valódi minőségükről — Emilitet 128 oldalra terjedő, képekkel gazdagon ellátott árjegyzék kitűnő tartamért minden földművelő és kertészkedvelő figyelmét megérdemli, és a czég által kívánatra ingyen és bérmentve mindenkinek megküldetik.

Benedikti János, a Miskolczon elfogott bankó hamisító B. Kálmán atya a vizsgálati fogság alatt megbe-tegedvén a fogház kórodájában meghalt. — Az illető huzamos ideig lakott Csetneken s megyénkbel többen ismer-ték, itt fogta el Zsarnay Győző Miskolcz városa derék kapitánya.

Tavasziak telünk. Rendkívül enyhe időjárásunkat jellemzik azon tavaszi növényeink, melyek már eddig is ki-

bonták szirmaikat. A csibehúr, a piros holtesanál, a páztor tartóka, sőt már némely szigorólok is javában virágnak a napos helyeken. Ily korán nyitlak a kikelet ezen szülőttei nálunk 1853. 1861. 1867. 1873-ban is. E körülmény arra látszik mutatni, hogy az idej tél igen enyhe lesz. A korábbi évekből reánk maradt följegyzések szerint 1834-ben és 1816-ban szintén enyhe tél volt, sőt 1857-ben alig volt tél. 1792-ben február havában a fák mindenütt virágoztak s januárban már oly meleg volt, hogy sokan a fűtest meg-szűntették. 1659-ben hó nem is volt s 1617. 1609. és 1607-ben egyáltalában nem volt tél. 1538-ban december és januárban a gyümölcsfák virágoztak. 1729-ben pedig karácsonykor nagyban szedték az ibolyát. 1787-ben a fák teljes lombdús mellett másodsor virágoztak. Emlékeztünk rá, hogy 1873-ban oly enyhe telünk volt, hogy a legtöbben nem vették ki teli kabátjaikat a — zálogházakból, mert épenséggel nem volt reájuk szükség. Ha azonban az ez idén tapasztalt légjáratokból következtetünk, úgy — a farkas meg nem eszi a telet.

— **Babona** a bírnánoknál. Ezek azt hiszik, hogy minden ember jelleme azon nap szerint alakul, a melyen születik. Így: a ki hétfőn születik irigy lesz. Kedden, becsületes. A ki szerdán, mérges. A ki csütörtökön szelid. A ki pénteken, fesegető. A ki szombaton, árulkodó. A ki vasárnapon, jó gazda. Mindenkinet az a nevet adják, a mi van születése napján, így maga a név elegendő az ember jellemének föltüntetésére. Bú ez is elléggé nagy bolondság; de az sem kisebb, midőn sokan a keresztények közül is a péntektől, meg a tizenhármastól tartanak.

— **A trieszti „Azienda Assicuratrice“** biztosító társaság és helyzete. Már több ízben volt alkalmunk ráutalni, hogy biztosító intézetnek választásában sohasem járhatunk el elléggé óvatosan s hogy mindenkor szem előtt tartandó ezen fontos körülmény, miszerint bizalmunkat csak az oly társaságba helyezzük, melynek állása s ügykezelése minden kétséget kizáró biztosítékot nyújthat az iránt, hogy képes a magára vállalt kötelezettségeket eleget is tenni. Különösen az életbiztosításnál áll ez, melyek egész élet-tartamra köttetnek, s melyeknek ezélya az: hogy a szerződő félnek családját, ennek halálesetére biztosítsa, s hogy a hátramaradt család megélhetése lehetővé tétessék. Ha már most egy családapa az életbiztosításnak jótékony intézményét azon megnyugtató tudattal kívánja igénybe venni, hogy bármikor bekövetkezhető halálakor övéit a szűkölködéstől megóvta: úgy kötelessége, haesak megtakarított pénzét kozkára, s övéit a legnagyobb nyomornak kitenni nem akarja, hogy egy kétségbevonhatlan szilárd elveken alapuló biztosító intézettel életbiztosítást kössön. Alkalmat szolgáltat ezen fejtegetésekre a trieszti „Azienda Assicuratrice“ 1880 évre vonatkozó mérlegkimutatása, amely egy millió forinttal befizetett alaptőkéje mellett 2.310.372 fnt 74 kr-ra rugó veszteséget mutat ki. Ezen társaságnál eszerint nemcsak a befizetett alaptőke teljesen veszendőbe ment, hanem még azonkívül: 1.300.000 frtra rugó hiány is mutatkozik, mely kétségkívül az életbiztosítási díjtartalékok terhéli. A társulat tehát tényleg már ninesen azon helyzetben, a magára vállalt kötelezettségeket a vele életbiztosításokat kötött felekkel szemben eleget tenni, és a nála biztosítottak a sok nélkülözéssel megtakarított filléreiket, melyeket övéiknek javára áldozni kívántak, veszélyeztetve látjuk, utóbbiak pedig az élet esélyeinek védtelenül ki vannak téve, melyek ellenében, épen életbiztosítások megkötése által, védve és oltalmazva hitték magukat. A bevallott deficit jelentékenyen emelkednék, ha a mérlegkimutatás 3. tételénél „a társaság ingatlanai“ 2.675.724 fnt 52 kr-ban a szükséges leírások eszközöltetnének, melyeknél azok, megszerzésük óta, aligha foganatosítottak. Hogy a társulat helyzete igen komoly, végre azon körülmény is tanúsítja, hogy a román kormány indíttatva érezte magát működésének folytatását Romániában beszüntetni, és oly intézkedés, amely komoly gondolkodásba ejthet. Ily körülmények között hazafias kötelességünknek ismerjük, újra intó szavunkat felemelni, s tisztelt olvasóink becses figyelmét arra felhívni, hogy mennyire szükséges biztosító intézetek választásában a lehető legnagyobb óvatossággal eljárni. Minek is a távolban tévelyegni, s külföldi biztosító intézeteknél biztosítani, ha a jó oly közel van, és mi solid hazai intézetekkel birunk, mint például az „Első magyar általános biztosító társaság“, mely kedvező anyagi helyzeténél fogva, bátran minden más idegen társasággal versenyezhet, s melynél végül a kormányzó és az üzletre befolyással bíró személyek már magában véve is, a legjobb biztosítékot nyújtják a szilárd, szakavatott és lelkiismeretes üzletkezelésre.

Rövid hírek: Az inség Temes megye 17 községében ijesztő mérvben lépett föl. Ugyanitt 183 községben nines orvos. — **Hódmezővásárhelyen** és Orosházán társalgási estély volt telephonnal. — **Ujfalvy** tanár szerencsésen befejezte negyedik nagy útját is, melyet a francia kormány megbízásából a Himalaya nyugati részében tett. Nehány nap múlva már Budapesten lesz, a magával hozott gyűjteményben kitűnő koponyapéldányok vannak. — **Kézsmárkon** vihar volt. — **Az 1878-iki párisi vilákiállítás** 31.425.000 frank deficitet tüntet ki. — **Garibaldi** sulyosan megbetegedett. — **Marx báró** a bécsi rendőrtőnök nyugalmába vonul. Visszavonulása összefüggésben van a Ringszínházban történt szerencsétlenséggel. — **Oroszországban** még mindig tartatnak az elfogatások.

Kimutatás és nyugtázás.

A tanítók özvegyeit és magasabb tanintézeteket látogató fiait segélyező országos Eötvös-alapra Gömör-megyéből 1881-ben következő adományok és tagsági díjak folytak be: a) Adományok: id. Nagy L. gyűjtése a kösvizsga alkalmával 2 fnt 1 kr. Ugyanannak gyűjtése a rozsnyói járásköri gyűlésen 2 fnt 10 kr. A pelsőezi tanítói közgyűlésen befolyt Klein Samu 5 frtnyi adományával 19 fnt. A pelsőezi estély jövedelme 24 fnt 40 kr. Szentpétery Sámuel elkész 1 fnt. Pelsőezi hölgyek adománya 5 forint. Rimaszombati jkőri gyűlés alkalmával 2 fnt. Hönigsfeld Ferencz gyűjtése Rozsnyón, melyhez járultak: Pauncz M. 50. kr. Hönigsfeld F. 50 kr. Demeter L. 20 kr. Schwarcz S. 25 kr. Steinhauer 40 kr. Schnitzer I. 20 kr. Gutmann I. 20 kr. Roth H. 1 fnt. Glatter L. 20 kr. Biel M. 20 kr. Moskovics G. 50 kr. Lázár M. 50 kr. Klein Albert 20 kr. Veinberger V. 1 fnt 5 kr. — 6 fnt 50 kr. Kishonti ág. ev tanítók özvegy-árva társaságára 2 fnt. Farkas I. és Kubányi R. gyűjtése 1 fnt. Nagy István gyűjtése Rimaszécsen 3 fnt.

Összeg 63 fnt 1 kr. b) Evi tagsági díjak 1—1 fntal 1880-ra: Farkas I. 1850. és 1881-re: Novák M. Rőczey I. Rohits M. 1881-re: Bahéry J. Komlóssy István. Demeter L. Dezső L. Bartal G. Kerekes I. Fűrj M. Ertl H. Csoma M. Mariányi A. Kovács G. Fábry J. dobsinai. Kubiczek K. Nagy A. Melezer E. Spangél M. Ulreich J. Wiesinger K. Terray B. Klein S. Horváth I. Kadlekovits I. id. Nagy L. Fülep B. Klinezko S. Káresz S. Wagensommer J. Kemény B. Törköly J. Groó V. Fábry J. rszombati, Czizkora I. Timko M. Molnár A. Kubányi R. Piaka K. Droppa J. 1882-re: Komlóssy I. és Droppa J., a gömörmegei ált. tanító-egylet 1881. évi tagdíj 5 fntal. Összeg 51 fnt, az adományokkal együtt 119 fnt 1 kr.

Midőn a kegyes adakozóknak köszönetünket nyilvánítjuk, nem hagyhatjuk felemelítés nélkül, hogy az Eötvös-alap központi bizottsága ez évben három gömörmegei tanító u. m. Csoma Miklós sumjáczi, Kemény Bertalan rimaszombati és Vitehen Aurél rozsnyói tanítók magasabb tanintézeteket látogató fiait 100—100 frtnyi ösztöndíjjal segélyezte.

Rimaszombat, 1882. jan. 10-én.

A gömörmegei gyűjtő bizottság:

Groó Vilmos. Törköly József. Wagensommer János.

CSARNOK.

Teréz.

Achard Amadeustól. Forlított: Sárkány Imre.

(Folytatás.)

Még inkább bántotta őt az, hogy lehetetlenség jövő tenni: beszélni akart s nem tudta mit mondjon.

Egy perczig azt hitte, hogy az ifjú leány örült s az idős hölgy tekintete megerősítette ezen véleményében: de midőn Terézt vizsgálva nézte, esendes és mosolygó arckifejezésében, szemének kedves és élénk sugarában nem látta e nézetét támogatva.

Gérard zavart volt s félt, hogy hibáiban felel Teréz kérdésére, melyet hozzá intéz. Hallgatott tehát s csak önmagában kárhözváltat a hasonlatosságot, mely a francia arczot porosznak mutatja.

Az idős hölgy, ki eddig esendes volt s úgy látszott, hogy figyelmesen olvas, kiragadta őt a zavarból.

— Kedves gyermekem, így szolt, úgy hiszem, itt az ideje, hogy visszatérjünk: már öt óra van.

E szavakra Teréz jobbra fordult, meg igazítá köpenyét és újra kezét nyujta Gérardnak.

— Holnap, mondá, megnutatom önnek kertemet.

Ezzel esendesen távozott az idős hölgy karján, a kijárástól még egyszer visszatekintett s eltűnt. Gérardot mely zavarban hagyta, a folytatott társalgást illetőleg.

A holnapi találka helyére nézve teljes bizonytalanságban tért vissza szállására. Megjelenjen-e többit a parkban vagy ne? De tulajdonképen nem ez volt a kérdés, hanem, hogy megfossa-e magát a katonai zenétől, mely majdnem egyetlen szórakozása volt. Kíváncsisága felette fel volt izgatta. Természetesen Sámuelhez fordult, hogy Teréz felől felvilágosítást nyerjen, de Sámuel költi származása vala s csak 2—3 hónapja lakott D-ben; esakis az átutazó idegeket ismerte meg.

Gérard a legnagyobb határozatlanságban alult el s álmában az örökségről szóló iratesomagot kek szalagokban foglalva s vadszöllő ágakkal koszorúzza látta, valamint derék ügyvivőjét ki fehér ruhában tánczolt. De kora reggeli látogatás vezte őt fel e különös álmából. Felnyitá ajtajának zaja ébreszté fel s ő a már ismert idős hölgyet látta maga előtt Sámuel által bevezetve s hánisan mosolygva. Arra kérve Gérardot, hogy ne zavartassa magát rögtön ágya széléhez ült egy karszékre.

— Uram szolt Gérardhoz miután egyedül maradtak, látogatásom méltán meglepi őt; de meg akarok önnek magyarázni oly dolgokat, melyeket bizonyosan nem értett meg. Ha majd meghallgatott, tán szabad lesz egy szolgálatalra kérnem.

Ezután elbeszélte Gérardnak Teréz történetét. Őt Lubner asszonynak hitták s Teréz az ő unokahuga. Teréznek kivüle csak egy unokafivére volt Berlinben, a kit azonban sohasem látott Teréz ifjúságát talan élte le fényben és jólétben, minőt a nagy vagyon nyujtbat. Szelleme tehetségeit a legjobb tanítók mivelték. Jelleme oly kellemmel s következetességgel bírt, mely sohasem tagadta meg magát. Csak az ábrándozás és esodaszerűség iránt lehetett benne némi hajlamot észrevenni.

Volt neki egy Rudolf nevű unokafivére, kivel együtt tölté gyermekora egy részét. Tizenhat év múlva újra látta őt. Ekkor 18 hónapot töltöttek együtt s eljegyezték őket egymásnak. Teréz élete ekkor olyan volt, mint a kristálytisztá patak, mely virágos partok között esörgedezik zaj és moraj nélkül. Atyja, B. ur, a pénzkérdésekben határozott elvei lévén, mindjárt eljegyeztetésük után azt kívánta, hogy Rudolf szerezzen kereskedelmi ismereteket s összeköttetésekkel vagyon hiányában önzorgalmára lévően utalva, Amerikába utazott tehát, hol B. ur egyik barátjának nagy üzlete volt.

Rövid idő múlva B. ur szélütésben meghalt. Iratai közt egy lelet találtak, melyben meghagyja nejének, hogy rendelkezéseit, melyeket leánya férjhezmenetelére nézve tett, mindenben tartsa meg.

E levél B. asszonyt, ki Rudolfot óhajtottá volna visszahívni, e szándékában megakadályozta. Elhatározta tehát megvárni a négy évet, melyet férje kitűzött.

Rudolf gyakran irt s levelei tanujelét adták a kereskedelmi ügyekben való előhaladásának. Teréz huszadik évébe lépett s a kitűzött időnek már többit, mint fele elmúlt, midőn arról értesültek, hogy Rudolf sárca lázban meghalt Uj-Orleansban. A véletlen úgy akarta, hogy Teréz e halálról rögtön értesüljön. Elájult a hír hallatára s egész éjjel és egész nap életjel nélkül maradt. Mindenki attól félt, mennyire kétségbe lesz esve, midőn felébred. S ő mosolygva nyitá fel szeméit, végig dörzsölé homlokát s azt kérde, miért gyűlték annyira köréje. Felébredésének e nyugalmú még rémesebb volt, mint fájdalomnak nyilvánulása lett volna. Mindenki megrémülve nézett rá. Majd azt kérdezte, miért feküdt le s midőn azt felelték, hogy beteg volt, felkelni óhajtott, mert betegsége már elmúlt. Anyja a szomszéd szobába futott s térdreessve forró könyveket sirt s kiáltozd hogy szegény lánya megtévelyodott.

E szerencsétlen nap óta Teréz nem beszélt többit

Rudolfról; úgy látszott, hogy elvesztette emlékező tehetségét s mintha ür támlát volna agyában. Külsőleg ugyan minden, a mi jegyesének emlékezetéhez fűzte őt, ugyanaz maradt.

De azt vették észre rajta, hogy gyakran éles fejfájás kínozta. Kedélye oly tiszta volt, mint boldogságának idejében; csak ábrándozási hajlama változott a búskomolyság egy nemévé, melyből nem lehetett kirántani. Anyja leánya állapotán kétségbeesve szintén beteg lett s baja rohamosan növekedvén belehalt azt vetvén szemére önmagának, hogy e szerencsétlenség oka férjzerendelésének szigorú teljesítése.

Mielőtt meghalt, rokonát, Lubner asszonyt hívá magához s arra kérte, hogy ne hagyja el soha Terézt bármi törtéjék vele. Lubner asszony ezt unnepevényesen megígérte s ez időtől fogva az idős hölgy és gyámleánya együtt éltek azon házban, hol Rudolf halálhíre oly nagy zavart okozott.

Anyja halála, úgy látszik, hogy Teréz lelkiületére nem okozott mély benyomást. Mikor másnap nem boesátották be anyja ravatalához sokat sirt s panaszkodott, hogy mindég elszakították azoktól, kiket szeret. A következő napokon is beszélt erről. De nem tudak neki mit mondani felve, hogy a valóság felledése villámesapas lesz rá, míg végre egy öreg szolga dadogására, hogy anyja az égbe utazott: Azt felelte: „Oh igen G is utazik, mint Rudolf.“ Ezután nem kérdezett róla semmit többit.

A esodaszerű iránti szeretete ettől fogva folyton erősebben nyilvánult. Néha a kertben beszélgetni hallották őt, mintha egy láthatatlan személy felelt volna neki; majd halhán, majd énekel s oly mozdulatokat tett, mintha valami tüverő hatalma alatt állott volna. Hyeankor fehér ruhába öltözököt pazarlásig használva a kek szállagokat mellén, karján, hájában, kalapján. Vegre feléledtek, hogy a ház egy félreeső szobájában levő régi festményen látható egy ily nő. Lugatag szelleme tán oly jelentést fűzött ez öltözet-hez, a mit senkise tudott; tán a jegyesek öltözetének tartotta.

Öt órakor, a szerencsétlen halálhír megtudása órájában, napoként aléltásága esett. Nem volt ez ájulás, se delezjes álom. Eleinte akadályozni akarták, de ekkor oly izgatsóság és hevesség, majd erős nevetés, majd meg rohamos sírás fogta el, hogy le kellett mondani, miszerint abból kigyógyíthatassák. Ezen álom egy-kezt óráig tartott s utánna mindig enyhülést érzett. Fejfájása is a szerint fokozódott vagy csökkent, mint ezen álom melyebb volt.

A két nő élete visszavonult és nyugodt vala. Elhagyták a nagy világot s a világ eltelejté őket. A parkban tettek néha sétát, máskor nem hagytak el lakásukat. De most L. asszony azt vette észre, hogy Teréz Gérarddal való találkozására óta többit élénkséget tanusit. Folytonos busongása megszűnt; néha már nevetett is. A jó asszony szive örült ezen: a lehető gyógyulás hajnalának tartá.

— De minek tulajdonítja ön azon bizalmasságot, mely engem először oly idegen szerüleg érintett? Kérde Gérard Lubner asszonyt, miután az bevezé előadását. Talál ön némi hasonlatosságot köztem s a szoban levő Rudolf közt?

— Oh, igen, felelt Lubner asszony, habár az nekem nem tűnt volna fel, ha Teréz nem tesz rá figyelmessé. Az első nap, midőn őt láttuk, meg ériate karomat. — Csit! sugá egészhalán, itt van ő! — Először nem értettem meg s mindenfelé néztem. Egy percz múlva megszorítá karomat. Őn egész közel volt hozzánk, s Teréz fejével intett önnek. — Jól látom, mondá, hogy nem akarja magát megismertetni, de bizonyára meg látogat bennünket. És a mint ön eltávozott, hozzá téve: Késsé megváltozott... de hisz annyit utazott! E végső szavak elég világosak voltak, hogy mindent megértsek. Rudolfnak nézte őt, a kit sohasem sirtott meg s a kit sajnált egész az örülésig. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

H. I. R. J. Sorákat türelmetlenül várjuk.

Dr. K. K. Magánlevelünk megv.

T. S. Megvan elégedve a felszólalással. Azt hisszük lesz hatása a publikumra is meg a hanyag gyűjtőre is

N. B. Sámueljvényeket nem mindég közölhetünk, de azért kérünk a jobol. Rá kerui a sor.

P. G. A kérelem teljesítettik, csak rendeld meg. E héten megy a levél. A hosszas halgatásért boesáont

F. F. Köszödjük mielőbb sorát keritjük.

L. T. Kérjük maskor is.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos: **Pető Porubszki Pál.**

H I R D E T É S E K.

Meghívás.

A nagy-rőczei kölesönös segély-szövetket **f. év február hó 2-ik napján**, délutáni két órakor az alapszabályokban kiűzött ügyek tárgyalása ezéljából, tulajdon helyiségeiben tartandó közgyűlésre összes jogosított tagjait tisztelettel meghívja.

Nagy-Rőczen, 1882-ik év jan. 14.

Hlavács Sámuel, elnök.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy a f. hó 17-re hirdetett **tánczleczkéket**

a helybeli gymnasiumban úgy a Fábry-féle felsőbb leánynevelő intézetben tartatni szokott s közbejött félévi vizsgák miatt f. hó 31-én fogom megkezdeni a „Három Rőzsa“ vendéglő nagy termében. Melyekre a tisztelt szülőket, gyámokat s a nevelésügy barátait egész tisztelettel meghívom.

Rimaszombat, 1882. jan. 19.

Lakásom: temető-uteza volt Di-nes-féle ház emeletén. **Szőllősy Manó**, táncztanító.